

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

8

Ljubljana, 15. 1. 2014

Gospod
Mitja Bervar
Predsednik
Državnega sveta Republike Slovenije

Komisija Državnega sveta za državno ureditev je na 29. seji 15.1.2014 sprejela sklep, da na podlagi 68. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09 in 101/10) vložiti:

- pobudo za sprejem Predloga zakona o spremembi Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju.

Predsednik komisije
Rajko Fajt, l. r.

Priloga:

- Osnutek predloga zakona

PREDLOG ZAKONA O SPREMEMBI ZAKONA O FINANČNEM POSLOVANJU, POSTOPKIH ZARADI INSOLVENTNOSTI IN PRISILNEM PRENEHANJU

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJETJE ZAKONA

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju, ki ga je Državni zbor Republike Slovenije (v nadaljevanju: Državni zbor) sprejel na 19. redni seji dne 27. 11. 2013 je uvedel nov 473. a člen, ki določa jezik sodelovanja s tujimi sodišči in tujimi upravitelji. Domača sodišča in domači upravitelji lahko pri sodelovanju po 471. in 472. členu Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju uporabljajo jezik, ki je pri domačem sodišču v uradni rabi, ali angleški jezik. Vlada Republike Slovenije kot predlagatelj zakona je v skopi obrazložitvi člena utemeljila uporabo angleškega jezika kot mednarodnega jezika, v katerem lahko domača sodišča in upravitelji sodelujejo s tujimi sodišči, z izvajanjem Uredbe Sveta (ES) št. 1346/2000 z dne 29. maja 2000 o postopkih v primeru insolventnosti (v nadaljevanju: Uredba).

Takšno favoriziranje angleškega jezika je povsem odveč, saj se Uredba uporablja neposredno. Uredba prav tako ne določa uporabe angleščine kot delovnega jezika v katerem se sporazumevajo sodišča in upravitelji, ampak zgolj določa:

- a) da se lahko zahteva prevod dokazila o imenovanju upravitelja v uradni jezik ali v enega izmed uradnih jezikov države članice, na ozemlju katerega namerava ukrepati (19. člen Uredbe) in
- b) da je treba informacije po 40. členu (dolžnost obveščanja upnikov) poslati v uradnem jeziku ali v enem od uradnih jezikov države, v kateri so bili uvedeni postopki. V ta namen se uporabi obrazec v vseh uradnih jezikih institucij Evropske unije. Nadalje Uredba v drugem odstavku 42. člena določa, da lahko vsak upnik z običajnim ali stalnim prebivališčem ali registriranim sedežem v državi članici, ki ni država, v kateri so bili uvedeni postopki,, prijavi svojo terjatev v uradnem jeziku ali v enem od uradnih jezikov navedene druge države. V tem primeru pa njegova prijava nosi naslov »Prijava terjatve« v uradnem jeziku ali v enem od uradnih jezikov države, v kateri so bili uvedeni postopki. Poleg tega se od njega lahko zahteva, da zagotovi prevod v uradni jezik ali enega od uradnih jezikov države, v kateri so bili uvedeni postopki (42. člen Uredbe).

Tekom zakonodajnega postopka sta tako Zakonodajno-pravna služba Državnega zbora (mnenje št. 450-01/13-29 z dne 15. 11. 2013) kot tudi Komisija Državnega sveta za državno ureditev (450 -01/13/29/9 z dne 15. 11. 2013) opozorili, da je določba novega 473. a člena neprimerna, saj je neskladna z določbami Zakona o javni rabi slovenščine (Uradni list RS, št. 86/04 in 8/10). Zakon o javni rabi slovenščine že v prvem členu določa, da je slovenski jezik (v nadaljnjem besedilu: slovenščina) uradni jezik Republike Slovenije. V njem poteka govorno in pisno

sporazumevanje na vseh področjih javnega življenja v Republiki Sloveniji, razen kadar je v skladu z Ustavo Republike Slovenije poleg slovenščine uradni jezik tudi italijanščina in madžarščina in kadar določbe mednarodnih pogodb, ki zavezujejo Republiko Slovenijo, posebej dopuščajo tudi rabo drugih jezikov. Nadalje zakon določa, da se s slovenščino, ki je eden od uradnih jezikov Evropske unije, Republika Slovenija predstavlja v mednarodnih stikih.

Državni zbor je 15. julija 2013 sprejel Resolucijo o nacionalnem programu za jezikovno politiko 2014-2018 (ReNPJP14-18, Uradni list RS, št. 62/13) (v nadaljevanju: resolucija), ki opredeljuje strokovne smernice za jezikovno-politične cilje in ukrepe v obdobju 2014-2018. Resolucija celostno pokriva vse domene jezika v javni rabi, ki so jih strokovnjaki in zainteresirana javnost pripoznali za pomembne in potrebne usmerjanja v naslednjem programskem obdobju.

Med osrednjimi cilji slovenske jezikovne politike v novem programu sta med drugim tudi formalnopravno uokvirjanje slovenske jezikovne politike, tako s krovnim zakonom kot s posameznimi določbami posebnih področnih zakonov, uredb in drugih aktov ter namenjanje posebne pozornost prednostim in izzivom, ki jih prinaša dejstvo, da je slovenščina uradni jezik Evropske unije.

Slovenščina je z vključitvijo med uradne jezike Evropske unije pridobila večjo mednarodno težo na simbolni ravni, predvsem pa veliko operativnih možnosti za sodelovanje pri raziskovanju in uporabi jezikov v skupnosti s 24 uradnimi jeziki.

Večjezičnost je načelo, ki je vpisano v pravne temelje Evropske unije. Njene bistvene poteze so določene v ustanovitvenih pogodbah, Uredbo št. 1 o določitvi jezikov, ki se uporabljajo v Evropski skupnosti, z dne 15. 4. 1958 (v nadaljevanju: Uredba št. 1) in pristopnih aktih vsake nove države članice, ki se odloči, da bo svoj državni jezik uveljavila kot enega uradnih jezikov evropske nadsacionalne skupnosti. Utemeljena je s potrebo po demokratičnosti, preglednosti in pravni varnosti za vse državljane Evropske unije. Zato so pravni akti EU dostopni v vseh uradnih jezikih, na zasedanjih Evropskega parlamenta, Evropskega sveta in Sveta EU pa tudi sestankih nekaterih delovnih skupin je zagotovljeno tolmačenje, večina spletnih strani institucij EU je večjezičnih, državljani in pravne osebe lahko komunicirajo z institucijami EU v svojem jeziku. Ta ureditev ima dovolj zagovornikov v EU, da ni videti ogrožena – težko si je predstavljati skupnost, ki bi se temu odpovedala, saj to prav gotovo ne bi bila več skupnost, v katero se je včlanilo 28 držav.

Načelna raven je podrobno urejena, strategija večjezičnosti, ki jo je pripravila Evropska komisija, pa se v zadnjih letih osredotoča na tri glavne vidike: spodbujanje večjezičnosti v izobraževanju, izrabo večjezičnosti za krepitev gospodarske konkurenčnosti in večjezično komuniciranje organov EU z državljani in institucijami. Slednje pomeni redno vsakodnevno zagotavljanje prevajanja in tolmačenja v vse uradne jezike EU s pomočjo urejenega institucionalnega ustroja, v katerem delujejo dobro organizirani oddelki za posamezni jezik.

Večjezična ureditev Evropske unije in slovensko vključevanje vanjo sta vzpostavila okvir razvoja, znotraj katerega je v zadnjih desetih letih prišlo do premikov na področju strokovnega jezika in jezikoslovne stroke v Sloveniji, predvsem glede prevajanja, tolmačenja in bolj sistematičnega urejanja terminologije.

Prav strokovna terminologija je ključna za delovanje Slovenije na številnih ravneh. Zato je treba prizadevanja v okviru državne jezikovne politike usmeriti na opremljanje jezika in tudi jezikovno usposabljanje strokovnjakov na vseh področjih. Naloga državne in javne uprave je zagotavljati sistematično in usklajeno delovanje ključnih resorjev v skrbi za jezikovni razvoj.

Kljub izdelanim priporočilom ter vzpostavljeni mreži strokovnjakov pa je sodelovanja še vedno premalo. Izboljšan način urejanja terminologije je pomemben zaradi delovanja v EU, a prav tako in predvsem za delovanje slovenske javne uprave, šolstva, znanosti itd.

Resolucija ne nazadnje tudi določa, da naj poleg tega v razmerju do organov EU ostaja aktualno zagovarjanje stališča, da uveljavljanje načela prostega pretoka oseb, blaga, storitev in kapitala ne sme izpodkopavati jasne domicilnosti uradnega jezika posamezne države članice ter da ima država pravico do pravnih varovalk in drugih mehanizmov za nevtralizacijo negativnih jezikovno-političnih implikacij prostega pretoka.

Uradni in delovni jeziki organov in institucij so urejeni z Uredbo št. 1, ki kot uradne jezike načeloma določa vse pogodbene jezike in velja za organe Skupnosti z izjemo Sodišča ES. Na podlagi uredbe imajo države članice in osebe v njihovi pristojnosti pravico do dopisovanja z organi ES v kateremkoli izmed uradnih jezikov (2. in 3. člen). V vseh uradnih jezikih morajo biti objavljene tudi vse uredbe in ostali splošni akti ES (4. člen) kakor tudi uradni list (5. člen). 6. člen pooblašča organe ES, da s svoji poslovnikami natančneje uredijo uporabo jezika, 8. člen pa državam članicam daje pravico do vloge za sprejem potrditev dodatnih uradnih jezikov, namreč preostalih uradnih jezikov države članice.

Zaradi časovnih in finančnih omejitev je razmeroma malo delovnih dokumentov prevedenih v vse uradne jezike, čeprav 1. člen Uredbe št. 1 določa, da so vsi uradni jeziki hkrati tudi delovni jeziki institucij EU. V Evropski komisiji so delovni jeziki (imenovani tudi proceduralni) jeziki angleščina, francoščina in v manjši meri tudi nemščina, v Evropskem parlamentu pa prevajajo dokumente v različne jezike glede na potrebe poslancev. Delovni jeziki so torej jeziki, ki jih za svoje dnevno sporazumevanje uporabljajo uslužbenci znotraj institucij EU in v katerih se pripravljajo interni in pripravljalni dokumenti. Kritiki takšnega pristopa pa opozarjajo, da se z vsako širitvijo Evropske unije in vsakim uradnim jezikom pravzaprav okrepi položaj angleščine kot (edinega) delovnega jezika, saj angleščina postaja prvi tuj jezik tudi v tistih državah članicah, kjer je imela prej mesto nemščina (npr. Češka, Madžarska, tudi Slovenija) ali ruščina (države Višegradske skupine). Hkrati je treba opozoriti, da se prav z osnutki besedil že določa tudi (strokovno) izrazje, zato so vsi nedelovni jeziki v depriviligiranem položaju, saj se novo izrazje tvori (najprej ali samo) v angleščini.¹ Angleščina tako postaja *lingua economica* (za sklepanje poslov v gospodarstvu), *lingua academica* (v znanosti in visokem šolstvu) in celo *lingua cultura* (kar je posledica množičnih medijev, ki prihajajo predvsem iz ZDA).

2. CILJI, NAČELA IN POGLOBITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilj

Osnovni cilj predlaganega zakona je uskladitev Zakona o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju z zakonodajo EU ter nacionalno zakonodajo na področju slovenskega jezika, predvsem pa je poglobilni cilj predlagane ureditve krepitev vloge slovenščine kot enega glavnih stebrov nacionalne identitete.

Slovenski jezik je z 11. členom Ustave Republike Slovenije določen za uradni jezik Republike Slovenije. S tem ustavnim členom je potrjen slovenskemu jeziku status, za katerega so si Slovenci prizadevali v kulturnem in političnem boju za priznanje obstoja in pravic svojega naroda in s katerim se je po osamosvojitvi Slovenija uvrstila med države z lastnim nacionalnim jezikom.

¹ Slovenska pravna terminologija: od začetkov v 19. stoletju do danes, Mateja Jemec Tomazin, Založba ZRC, ZRC SAZU

V slovenščini ustno in pisno uradujejo vse tri veje oblasti: zakonodajna, izvršilna in sodna. Slovenščina je uradni jezik javne uprave in z njo povezanih dejavnosti na državni, regionalni in krajevni ravni. Prav tako slovenščina predstavlja Republiko Slovenijo v mednarodnih odnosih.

Z vidika majhnega jezika kot je slovenski, se zdi, da je praksa uvedbe angleščine kot delovnega jezika, v katerem lahko domača sodišča in domači upravitelji sodelujejo s tujimi sodišči in tujimi upravitelji, še posebej zaskrbljujoča. S predlagano spremembo zakona se preprečuje, da bi v prihodnosti posamezni področni zakoni uvedli angleščino kot delovni jezik nekaterih zakonodajnih, izvršilnih in sodnih organov in se pri tem sklicevali na jezikovni režim v Zakonu o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju.

2.2 Načela

Predlagana zakonska sprememba ostaja znotraj veljavne zasnove Zakonu o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju. S predlogom zakona se ne spreminjajo temeljna načela postopkov zaradi insolventnosti, med katerimi so najpomembnejša:

1. načelo enakega obravnavanja upnikov ki zahteva, da je treba vse upnike, ki so v razmerju do insolventnega dolžnika v enakem položaju, obravnavati enako,
2. načelo zagotavljanja najboljših pogojev za plačilo upnikov po katerem je treba postopek zaradi insolventnosti voditi tako, da se zagotovijo najugodnejši pogoji glede višine plačila in rokov za plačilo terjatev upnikov, in
3. načelo hitrosti postopka, ki zahteva, da postopek poteka hitro in brez nepotrebnega zavlačevanja.

2.3. Rešitve

S predlogom spremembe zakona se črta določba, ki se nanaša na uporabo angleškega jezika v postopkih mednarodnega sodelovanja domačih sodišč in domačih upraviteljev.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Predlog zakona ne bo imel finančnih posledic za državni proračun in druga javna finančna sredstva.

4. ZAGOTOVITEV SREDSTEV ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU

Predlog zakona ne predvideva porabe proračunskih sredstev, zato v že sprejetem državnem proračunu ni potrebno zagotoviti sredstev za izvajanje zakona.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOST PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

5.1 AVSTRIJA

Uradni jezik v civilnih sodnih postopkih je nemščina, pod določenimi pogoji je mogoča tudi uporaba ostalih uradnih jezikov (slovenščina, hrvaščina in madžarščina) oziroma znakovni jezik. V postopkih mednarodnega sodelovanja se uporablja uradne prevode. Avstrijska zakonodaja poleg uradnega jezika oz. uradnih jezikov ne dovoljuje uporabe drugega jezika v postopkih

zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju. Avstrijska insolventna zakonodaja, ne vsebuje posebnih določb glede uporabe jezika pri mednarodnem sodelovanju.

5.2 FINSKA

Uradna jezika v sodnih postopkih sta finščina in švedščina. Kadar stranka vloži vlogo v jeziku, ki ni v uradni rabi pri sodišču, se zahteva prevod v uradni jezik. Finska insolventna zakonodaja, določa, da je v primeru, če prijava terjatve ni napisana v uradnem jeziku, upravitelj dolžan priskrbeti prevod terjatve v švedščino oziroma finščino.

5.3 ESTONIJA

Estonska zakonodaja ne ureja *expressis verbis* vprašanj, ki se nanašajo na jezik komunikacije v mednarodnih postopkih zaradi insolventnosti in prisilnega prenehanja. V primerih, ki so zajeti z Uredbo Sveta (ES) št. 1346/2000, se uporablja 42. člen te uredbe. Splošne določbe o delovnem jeziku sodišč so urejene v zakonu o pravnem postopku, ki določa, da se v sodnih postopki uporablja uradni jezik t.j. estonščina. K pisni vlogi, ki ni napisana v uradnem jeziku, mora stranka v postopku priložiti prevod v estonščino. Estonska insolventna zakonodaja ne vsebuje posebnih določb glede uporabe jezika pri mednarodnem sodelovanju.

5.4 POLJSKA

Uradni jezik v rabi sodišč je poljščina. Poljska insolventna zakonodaja poleg poljščine ne določa uporabe drugega jezika pri mednarodnem sodelovanju s tujimi sodišči in upravitelji.

5.5 GRČIJA

Grška sodišča in upravitelji komunicirajo s tujimi sodišči ali upraviteljev v mednarodnih postopkih zaradi insolventnosti in prisilne poravnave v grščini, ki je jezik v uradni rabi sodišč. Grška nacionalna zakonodaja ne dovoljuje uporabo katerega koli drugega jezika (poleg uradnega jezika) v omenjenih primerih. Vendar pa se v praksi, v luči dobrega sodelovanja z upravitelji iz drugih držav članic, dovoljuje komuniciranje v angleščini, vendar le pod pogojem, da se kasneje pripravi prevod v grščino.

6. DRUGE POSLEDICE, KI JIH BO IMELO SPREJETJE ZAKONA

6.1 Administrativne in druge posledice

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona nima administrativnih posledic v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov:

Predlog zakona nima administrativnih posledic pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov.

6.2 Presoja posledic na okolje, ki vključuje tudi prostorske in varstvene vidike

Predlog zakona nima posledic na okolje.

6.3 Presoja posledic na gospodarstvo

Predlog zakona ne bo imel učinkov na gospodarstvo.

6.4 Presoja posledic na socialnem področju

Predlog zakona ne bo imel posledic na socialnem področju.

6.5 Presoja posledic na dokumente razvojnega načrtovanja

Predlog zakona ne bo imel učinkov na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Izvajanje sprejetega predpisa

Za izvajanje predpisa ne bo treba spremeniti veljavne podzakonske akte.

6.7 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona

Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona, ne obstajajo.

II. BESEDILO ČLENOV

1. člen

V Zakonu o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (Uradni list RS, št. 63/13-UPB7 in 100/13) se črta 473.a člen.

KONČNA DOLOČBA

2. člen

Ta zakon začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV ČLENOV

K 1. členu:

Prvi člen predlaganega zakona črta možnost sodelovanja domačih sodišč in domačih upraviteljev s tujimi sodišči in tujimi upravitelji v angleškem jeziku.

K 2. členu:

Drugi člen predlaganega zakona vsebuje končno določbo, po kateri začne zakon veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu.

IV. BESEDILO ČLENA, KI SE SPREMINJA

»473.a člen (jezik sodelovanja)

Pri sodelovanju po 471. in 472. členu tega zakona lahko domače sodišče ali domači upravitelj uporabljata jezik, ki je pri domačem sodišču v uradni rabi, ali angleški jezik.«